СТАНОВИЩЕ

От: проф. д.н. Живко Иванов Драганов, катедра „Международно право и право на ЕС“, ЮФ на УНСС

Относно: дисертационния труд на Светла Дариева Качарова на тема “Правно положение на прокуриста”, представен за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по *научната специалност* “Стопанско (търговско) право”

Основание за представяне на рецензията е участието ми в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД–09-124/22.12.2020 на Зам.-директора на Института за държавата и правото при БАН

1. Информация за дисертанта

Светла Качарова е завършила с отличен успех специалност “Право” в Нов български университет през 2013 година. През 2014 тя придобива юридическа правоспособност и през същата година започва работа като юрисконсулт. Практическият й опит е в областта на търговските отношения, на обществените поръчки, на данъчното облагане и на мерките срещу изпирането на пари. През 2015 година Светла Качарова е зачислена като докторант към Секция „Гражданскоправни науки“ на ИДП при БАН. Тя е участвала с доклади и като слушател в множество авторитетни международни и национални научни прояви. В периода 10.2016 - 01.2017

Светла Качарова е участвала в докторантска мобилност по програма Еразъм+ в университета Paris Lodron University of Salzburg, където е изучавала немски език е положила изпити по Сравнително частно право и юридически английски. Владее английски и руски и ползва немски език. Практическата дейност и научните изследвания на Светла Качарова са главно в областта на търговското право и свидетелстват за траен и задълбочен интерес от нейна страна към материята на правното регулиране на стопанските отношения.

2. Обща характеристика и приноси на дисертационния труд

Представеният за защита дисертационен труд представлява изследване на правното положение на прокуриста. Работата е в обем от 238 страници. Направени са 261 бележки под линия. Използваната литература се състои от 32 научни публикации на български и 27 заглавия на английски език. Дисертацията включва Увод, четири глави и Заключение. Трудът е посветен на изследване на правното положение на прокуриста при капиталовите търговски дружества. В Увода са определени предметът, задачите и методологията на научното изследване. Глава първа е посветена на анализ на историческото развитие на фигурата на прокуриста. Разгледани са особеностите в англосаксонското право в съпоставка с немската и френската правни системи. Глава втора съдържа подробен анализ на действащата правна уредба на прокуриста у нас, в това число особеностите във връзка с упълномощаването, обхвата и ограниченията на представителната власт на прокуриста. Третата глава е посветена на изследване на въпросите относно отговорността на прокуриста, което включва анализ на правния характер на отговорността, на особеностите на гражданската отговорност за вреди, причинени на дружеството, на административната и на наказателната отговорност. Последната глава обхваща изследване на ролята на прокуриста в производствата по стабилизация и несъстоятелност. Заключението съдържа обобщение на изводите дисертанта.

Дисертационният труд притежава множество достойнства и има научни и научно – приложни приноси. Трудът представлява оригинално изследване на проблеми, които имат важно значение за развитието на науката и за практиката.

Дисертантът е формулирал цели, които до голяма степен са постигнати от изследването. Могат да се открояят следните приноси.

Монографичното изследване на правното положение на прокуриста представлява научна новост в правната ни литература. То допринася за обогатяване на съществуващите знания и за развитието на практиката. Използван е широк набор от научни методи, които включват логическия, историческия, системния, сравнителния и др. Принос на дисертацията е историческото изследване на генезиса и на развитието на института на прокуриста. Приносен характер има сравнителноправното изследване на законовата уредба на представителството в правните системи на някои континентални държави и в англосаксонското право. Разгледана е тълкувателна съдебна практика по въпроси относно представителната власт на прокуриста, направена е съпоставка с представителната власт на управителя в дружеството с ограничена отговорност. Приносен характер има изследването на проблемите във връзка с отговорността на прокуриста, включително в някои специфични хипотези, например при изпълнение на задължения, които произтичат от данъчното законодателство. Правното положение на прокуриста се изследва във връзка с развитието на дружественото право на Европейския съюз и на тези въпроси е посветена значителна част от дисертационния труд. Въз основа на анализа на производното право на ЕС във връзка с несъстоятелността, дисертантът е направил някои от основните си изводи досежно правното положение на прокуриста и е обосновал своите тези за ролята на прокуриста в производствата по несъстоятелност и по стабилизация. Принос в тази насока представлява очертаването на някои проблеми относно правилното транспониране на производното право на ЕС. Предложенията за усъвършенстване на законодателната уредба, макар и да не могат да бъдат подкрепени в своята цялост, също трябва да бъдат отчетени като значим резултат от проведеното от докторанта научно изследване.

3. Оценка на публикациите и на автореферата

Представен е списък с три публикации на дисертанта по темата на дисертационния труд. Те представляват научни доклади, които са публикувани в сборници от национални научни конференции. Първият доклад е посветен на обхвата

и ограниченията на представителната власт на прокуриста. Вторият разглежда прокуриста в производството по стабилизация на търговец, а третият се отнася до защитата на търговските представители и насърчаването на сигурността на правните сделки в контекста на правото на ЕС.

Авторефератът отговаря на установените изисквания по отношение на обем и съдържание. Първата му част включва обща характеристика на дисертационния труд, а втората обхваща представяне на съдържанието на отделните глави. Приложен е списък с публикациите на дисертанта. Забелязват се несъответствия по отношение на броя на посочените в автореферата и действително направените в труда бележки под линия, както и по отношение на броя на използваните източници.

Научните и научно-приложните приноси на труда са отразени коректно от дисертанта.

4. Критични бележки и препоръки

Към дисертанта могат да бъдат отправени някои критични бележки и препоръки.

Заглавието на труда, както и определеният в Увода предмет на изследване се отнасят до правното положение на прокуриста. Същевременно значителна част от изследването е посветено на специфични въпроси, които засягат частни хипотези във връзка с отговорността на прокуриста при капиталовите търговски дружества. Подобно ограничаване на предметния обхват следва да намери отражение в заглавието, или поне да бъде направено при определяне на предметния обхват на изследването. Авторът е посочил в т.1.5. от Увода, че фокусът в изследването е правното положение на прокуриста в капиталовите търговски дружества, попадащи в обхвата на консолидираната директива относно някои аспекти на дружественото право, но изследването на въпросната уредба само по себе си не може да обоснове този подход.

При анализа на съдържанието на понятието „директори“ от производното право на ЕС (Директива 2017/1132), дисертантът приема, че това понятие включва и прокуриста, без да анализира в пълнота въпросната разпоредба, съгласно която директорите следва да имат качеството на орган, предвиден от закона, или да са

членове на такъв орган (чл.14, б. „г“, i от Директива 2017/1132). Механичното пренасяне на правилата, които се отнасят до директорите в капиталовите търговски дружества по смисъла на правото на ЕС спрямо фигурата на прокуриста в националното законодателство не може да бъде споделено. Не могат да намерят подкрепа и изводите относно прокуриста в производствата по несъстоятелност и стабилизация, нито изводите относно отговорността на прокуриста към частните кредитори на търговеца. Следва да се избягва цитирането в текста на разпоредби от нормативни актове в значителен обем, например както е направено на стр.158 – 162. Заключението на изследването е твърде общо и не съдържа необходимата обосновка на изводите от направения в дисертацията анализ на правното положение на прокуриста.

Критичните бележки и отправените към автора препоръки не променят положителната ми оценка за качествата на представеното изследване.

5. Заключение

Дисертационният труд на тема “Правно положение на прокуриста” представлява оригинално научно изследване по актуални проблеми на търговското право, което притежава научни и научно – приложни приноси и следва да получи положителна оценка. Трудът разкрива задълбочените познания на дисертанта и способността му да води научна дискусия и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за прилагането му.

Въз основа на цялостното ми впечатление за качествата и достойнствата на труда, предлагам на научното жури да вземе решение за присъждане на Светла Дариева Качарова, на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. “Право”, по научната специалност “Стопанско (търговско) право”.

24.02.2021 Подпис: ……

гр. София проф. д.н. Живко Драганов